

ชื่อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้เงินส่งกลับ : กรณีศึกษา
แรงงานไทยที่กลับมาเยี่ยมบ้านระหว่างสัญญาจ้าง
อนันต์ วงศ์ขจรศักดิ์

ผู้วิจัย

ปริญญา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต (วิจัยประชากรและสังคม)

กฤตยา อาชวนิจกุล, วท.บ., กศ.ม., M.A., Ph.D.

ฟิลิป เกสต์, B.A., A.M., Ph.D.

กุศล สุนทรธาดา, ศ.บ., พบ.ม., พบ.ด.

วันที่สำเร็จการศึกษา

10 กรกฎาคม พ.ศ. 2540

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของปัจจัยทางประชากรและสังคม เศรษฐกิจ และประสบการณ์การย้ายถิ่น ที่มีต่อการใช้เงินส่งกลับของแรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานในต่างประเทศ โดยทำการศึกษาเฉพาะแรงงานที่เดินทางไปทำงานในประเทศแถบเอเชีย เท่านั้น การศึกษาค้นคว้านี้จะทำการเก็บข้อมูลที่ด้านตรวจคนหางาน สนามบินดอนเมือง โดยจะใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเองเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งสามารถเก็บตัวอย่างได้ทั้งสิ้น 530 ตัวอย่าง และการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ใช้โปรแกรมประมวลผลข้อมูล SPSS/PC⁺ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์หลายด้านประกอบกัน เพื่ออธิบายผลการศึกษา เริ่มจากการแจกแจงความถี่ (Frequency) อัตราส่วนร้อยละ (Percentage) และทำการหาค่าเฉลี่ยของการใช้เงินส่งกลับต่างๆ จำแนกตามปัจจัยทางประชากรและสังคม เศรษฐกิจ และประสบการณ์การย้ายถิ่น โดยทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการใช้เงินส่งกลับ (Bivariate analysis) จากนั้นใช้สถิติ Multiple Regression Analysis ในการหาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้เงินส่งกลับทุกด้าน โดยในตอนนี้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นแรกวิเคราะห์เฉพาะปัจจัยทางประชากรและสังคม ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ทั้ง 3 ปัจจัย

ผลการวิจัยในส่วนของวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ย พบว่า ปัจจัยทางประชากรและสังคมนั้น ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพฯ มีความสัมพันธ์กับการใช้เงินส่งกลับมากที่สุด คือมีความสัมพันธ์กับทุกการใช้จ่ายเงินส่งกลับ ยกเว้นการลงทุน ส่วนปัจจัยทางเศรษฐกิจ รายได้จากการทำงานในต่างประเทศ และจำนวนเงินส่งกลับ มีความสัมพันธ์กับการใช้เงินส่งกลับทุกแบบ ปัจจัย

สุดท้ายคือปัจจัยด้านประสบการณ์การย้ายถิ่นมีตัวแปรในปัจจุบันนี้ 2 ตัว คือ จำนวนครั้งในการทำงานต่างประเทศ และประเทศปลายทาง เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการใช้เงินส่งกลับมากแบบที่สุด

ส่วนการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลนั้น พบว่า ตัวแปรทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายการใช้เงินส่งกลับโดยรวมได้ร้อยละ 74.1 มีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายเงินโดยรวมทั้งหมด 2 ตัวแปร โดยมีจำนวนเงินส่งกลับเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด เมื่อพิจารณาตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา พบว่า จำนวนเงินส่งกลับเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายเงินส่งกลับมากแบบที่สุดในขณะที่ระดับการศึกษา ผู้ที่เป็นหม้าย/หย่า/แยก จำนวนผู้ที่ต้องดูแล ผู้ที่อาศัยอยู่ในภาคเหนือ ผู้ที่อาศัยอยู่ในภาคกลาง พ่อ-แม่เป็นผู้ตัดสินใจใช้เงินส่งกลับ จำนวนที่ดิน รายได้ของครัวเรือน และจำนวนครั้งในการส่งเงินกลับ เป็นตัวแปรที่ไม่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายเงินส่งกลับใดเลย

ส่วนการใช้เงินส่งกลับแต่ละรูปแบบนั้น เห็นได้ว่าการใช้จ่ายเงินด้านการอุปโภค-บริโภค มีตัวแปร 9 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายเงินส่งกลับด้านนี้ ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายการใช้เงินส่งกลับด้านอุปโภค-บริโภคได้ร้อยละ 40.2 โดยมีจำนวนครั้งในการทำงานต่างประเทศเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงที่สุด

ด้านการใช้จ่ายเงินส่งกลับด้านการลงทุน มีตัวแปรที่มีอิทธิพล 6 ตัวแปร โดยสามารถร่วมกันอธิบายการใช้เงินส่งกลับด้านการลงทุน ได้ร้อยละ 16.6 เมื่อพิจารณาถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุดได้แก่ จำนวนเงิน ส่งกลับใน 1 ปี

การใช้เงินส่งกลับด้านการใช้หนี้ นั้น มีตัวแปร 10 ตัวแปร ที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายเงินส่งกลับด้านนี้ สามารถร่วมกันอธิบายได้ ร้อยละ 32.8 โดยมีผู้ที่เดินทางไปทำงานในประเทศอื่นๆ เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุด

ด้านการใช้จ่ายเงินส่งกลับด้านการออม พบว่า มีตัวแปรทั้งหมด 6 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายเงินส่งกลับด้านนี้ โดยสามารถร่วมกันอธิบายการใช้เงินส่งกลับด้านการออมได้ร้อยละ 24.3 และมีจำนวนเงินส่งกลับใน 1 ปี เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงที่สุด

ส่วนการใช้จ่ายเงินส่งกลับด้านที่อยู่อาศัย มีตัวแปร 6 ตัวแปร ที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายเงินส่งกลับด้านนี้ โดยสามารถร่วมกันอธิบายการใช้จ่ายเงินส่งกลับด้านที่อยู่อาศัย ได้ร้อยละ 37.7 มีจำนวนเงินส่งกลับใน 1 ปี เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุด

การใช้จ่ายเงินส่งกลับด้านสุดท้าย คือ ด้านการศึกษานั้นมีตัวแปร 3 ตัวแปร ที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายเงินส่งกลับด้านนี้ ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายการใช้จ่ายเงินด้านที่อยู่อาศัย ได้ร้อยละ 40.4 โดยมีจำนวนประเทศที่เคยไปทำงาน เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุด

จากการแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ขั้นตอนนั้นสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยทางประชากรและสังคม ไม่มีตัวแปรใดเลยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการใช้จ่ายเงินส่งกลับโดยรวม เช่นเดียวกับด้านที่อยู่อาศัยที่ไม่มีตัวแปรใดเลยที่มีอิทธิพลโดยตรง ในขณะที่การใช้จ่ายเงินส่งกลับด้านอุปโภค-บริโภค, ด้านการลงทุน และด้านการศึกษา มีตัวแปรที่มีอิทธิพลโดยตรง 1 ตัวแปร ได้แก่ แรงงานที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ, ญาติเป็นผู้ตัดสินใจใช้จ่ายเงินส่งกลับ และจำนวนบุตรตามลำดับ ส่วนการใช้จ่ายเงินส่งกลับด้านการใช้หนี้มี 2 ตัวแปรที่มีอิทธิพลโดยตรง คือ ขนาดครัวเรือน และแรงงานที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ทางด้านการใช้จ่ายเงินส่งกลับด้านการออม ก็มีตัวแปรที่มีอิทธิพลโดยตรง 2 ตัวแปร คือ แรงงานที่เป็นโสด และจำนวนผู้ประกอบการอาชีพ นอกจากนี้มีบางตัวแปรที่มีอิทธิพลโดยต้องพิจารณาร่วมกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านประสบการณ์การย้ายถิ่น และบางตัวแปรไม่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายเงินส่งกลับใดเลย